

32 เทคโนโลยีชาวบ้าน

● สาวบางแค 22

สานักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สนับสนุนทุนวิจัยให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิระศักดิ์ ฉายประสาธ อาจารย์ภาควิชาวิทยาศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินโครงการการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตองุ่นไซน์มัสคัตเชิงพาณิชย์ ตั้งแต่ การปลูก การจัดการโรคและแมลงเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวองุ่นไซน์มัสคัต และการประเมินคุณภาพองุ่นให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือ 5 จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง พิษณุโลก ตาก และกำแพงเพชร พร้อมส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อปรับปรุงคุณภาพ เพิ่มศักยภาพในตลาดส่งออก

องุ่นไซน์มัสคัต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิระศักดิ์ ฉายประสาธ โทร. 081-971-3510 กล่าวว่า องุ่นพันธุ์ "ไซน์มัสคัต" (Shine Muscat) ถูกปรับปรุงพันธุ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2531 ที่สถานีวิจัยองุ่นและพลับพลึงจี จังหวัดโอโรชิม่า ประเทศญี่ปุ่น ขึ้นทะเบียนพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2549 เป็นลูกผสมระหว่าง องุ่นพันธุ์ Akitsu21 [Steuben (Vitislabruscana) x Muscat of Alexandria (V. vinifera)] กับองุ่นพันธุ์ Hakunan [Katta Kurgan (V. vinifera) x Kaiji (V. vinifera)]

องุ่นไซน์มัสคัตไร้เมล็ด เกรดพรีเมียมของญี่ปุ่น

วช. ส่งเสริมปลูก

องุ่นไซน์มัสคัต

เกรดพรีเมียม

ในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิระศักดิ์ ฉายประสาธ กับเกษตรกรญี่ปุ่น

แปลงปลูกองุ่นไซน์มัสคัตของญี่ปุ่น

เทคโนโลยี ชาวบ้าน

TechnologyChaoBan
Circulation: 150,000
Ad Rate: 35,000

Section: -/-

วันที่: จันทร์ 15 - อาทิตย์ 28 กุมภาพันธ์ 2564

ปีที่: 33

ฉบับที่: 737

หน้า: 32(เต็มหน้า), 33, 34

จำนวนหน้า: 3

Ad Value: 105,000

PRValue (x3): 315,000

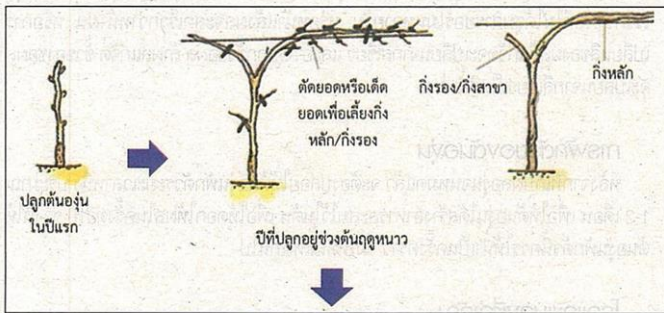
ศิลป์: สีสี่

คอลัมน์: เทคโนโลยีการเกษตร: วช.ส่งเสริมปลูก องุ่นใช้น้ำส้มคั้น กรดพรีเมียม ในพื้นที่ 5...

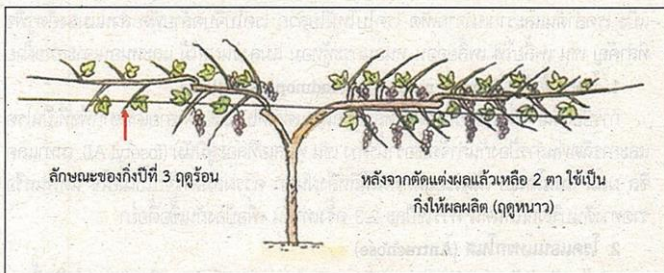
เทคโนโลยีชาวบ้าน 33

ลักษณะเด่นขององุ่นพันธุ์นี้คือ ผลกลม ขนาดใหญ่ มีเมล็ด ผิวผลสีเขียวอมเหลือง ไม่แตงง่าย เนื้อแน่น กรอบ ไม่ฝาด มีกลิ่นฉ่ำคืด ทนต่อโรคผลเน่าและราน้ำค้างได้ในระดับปานกลาง แต่อ่อนแอต่อโรคแอนแทรกโนส ทหาร่อนและทนายเอ็น ถ้าผลมีเมล็ดจะมีขนาดประมาณ 10 กรัม ถ้าทำให้ผลไม่มีเมล็ด จะมีขนาด 12 กรัม ขึ้นไป มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ 19 องศาบริกซ์ ปริมาณกรด 0.4 กรัม ต่อ 100 มิลลิลิตร อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 80 วัน หลังดอกบานเต็มที่ในประเทศญี่ปุ่น เมื่อนำองุ่นพันธุ์ "ไซนัสคัต" มาปลูกในประเทศไทย พบว่า มีการเจริญเติบโต สามารถออกดอกติดผลได้ แต่จะมีอายุเก็บเกี่ยวเร็วกว่าประเทศญี่ปุ่น คือ ประมาณ 70 วัน หลังดอกบานเต็มที่

เคล็ดลับสำคัญที่ทำให้องุ่นพันธุ์ "ไซนัสคัต" ไม่มีเมล็ดคือการใช้กรดจิบเบอเรลลิก (GA3) และ CPPU การตัดแต่งซ่อผล เพื่อเพิ่มคุณภาพทางด้านกายภาพของผล เช่น สีผิวสวยงามสม่ำเสมอ ไม้ก้าน ขนาดผลใหญ่ขึ้น ไม่มีเมล็ด และซ่อใหญ่ รสชาติหวาน

ปลูกลงในปีแรก ตัดยอดหรือเด็ดยอดเพื่อเลี้ยงกิ่งหลัก/กิ่งรอง

ลักษณะของกิ่งปีที่ 3 ฤดูร้อน

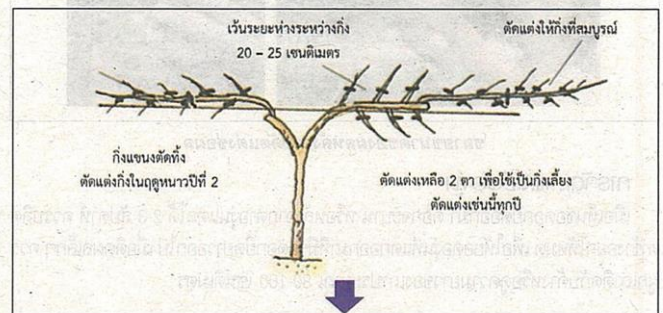
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิระศักดิ์ กล่าวนำให้เกษตรกรตัดแต่งซ่อผล เมื่อดอกองุ่นเริ่มบานจะตัดแต่งซ่อผล เนื่องจากดอกองุ่นจะเริ่มบานจากด้านบนสุดของซ่อผลและบานเรื่อยลงมาจนถึงปลายซ่อผล ส่งผลให้องุ่นด้านบนสุกก่อนองุ่นบริเวณปลายซ่อ ทำให้คุณภาพผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น จึงตัดแต่งซ่อผลให้เหลือความยาวที่ปลายซ่อผล 3.5-4 เซนติเมตร

ส่วนเทคนิคที่ทำให้องุ่นไม่มีเมล็ด คือหลังดอกบานเต็มที่ 1-3 วัน จุ่มซ่อผลลงในสารละลายที่มีสเตอรินโดมัยซิน ความเข้มข้น 100 ppm ร่วมกับจิบเบอเรลลิกแอซิด ความเข้มข้น 25 ppm และ CPPU ความเข้มข้น 5 ppm ตัดแต่งซ่อผลหลังดอกบานเต็มที่ 10-15 วัน จะตัดแต่งซ่อผลให้เหลือ 35-40 ผล หากไม่ตัดแต่งซ่อผลจะทำให้ผลเบียดกันและผลจะมีขนาดเล็ก และขยายขนาดของผลได้น้อย หลังจากตัดแต่งซ่อผล จุ่มซ่อผลลงในสารละลายจิบเบอเรลลิกแอซิด ความเข้มข้น 25 ppm

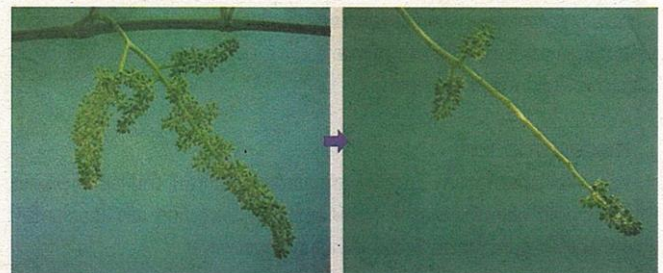
เทคโนโลยีการปลูกองุ่นพันธุ์ "ไซนัสคัต"

ปลูกลงในระยะห่างระหว่างต้นและแถว 8x8 เมตร ขนาดของหลุม กว้าง 70xยาว 70xลึก 30 เซนติเมตร

การปลูกลงในโรงเรือน

เว้นระยะห่างระหว่างกิ่ง 20-25 เซนติเมตร

ตัดแต่งซ่อผลให้เหลือความยาวที่ปลายซ่อผล 3.5-4 เซนติเมตร

กึ่งองุ่น

นิยมใช้ค้ำแบบราวตากผ้า ความสูงของค้ำประมาณ 1.80 เมตร ความกว้าง ด้านบนของค้ำสูงกว้างประมาณ 3 เมตร ใช้ลวดเบอร์ 14 ซึ่งให้ตั้งระหว่างหัวแปลง ท้ายแปลง ระยะระหว่างลวดประมาณ 25 เซนติเมตร

การจัดการทรงต้นและการสร้างกิ่ง

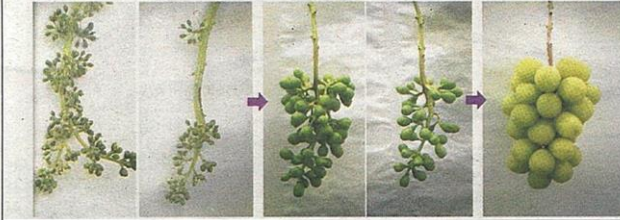
การจัดทรงต้นที่แนะนำคือ ทรงต้นแบบตัว H เทคนิคการสร้างกิ่งที่ใช้คือ การสร้างกิ่งแบบก้างปลา จากกิ่งแขนงที่เกิดขึ้นอยู่ทุกซ่อของเถา ต้องเร่งการเจริญเติบโตให้เถาเจริญเติบโตเร็วที่สุดและสมบูรณ์จึงจะสร้างกิ่งแขนงได้ดี

การตัดแต่งกิ่งองุ่น

กิ่งที่จะตัดแต่งเพื่อให้ออกดอก จะต้องเป็นกิ่งที่แก่จัด กิ่งเป็นสีน้ำตาล ใบแก่จัด ดังนั้นก่อนการตัดแต่งจะต้องการให้น้ำ 1-2 สัปดาห์ เพื่อให้ต้นองุ่นพักตัวอย่างเต็มที่ การตัดแต่งให้ใช้กรรไกรตัดกิ่งให้สั้นลง ความยาวของกิ่งที่เหลือขึ้นอยู่กับพันธุ์องุ่น

34 เทคโนโลยีชาวบ้าน

3. ตัดแต่งซ่อผล หลังดอกบานเต็มที่ 10-15 วัน จะตัดแต่งซ่อผลให้เหลือ 35-40 ผล หากไม่ตัดแต่งซ่อผลจะทำให้ผลเบียดกันและผลจะมีขนาดเล็ก

ตัดแต่งซ่อผลหลังดอกบานเต็มที่ 10-15 วัน

4. ขยายขนาดของผล หลังจากตัดแต่งซ่อผล จับซ่อผลลงในสารละลายยิบเบอเรลลิน แอซิด ความเข้มข้น 25 ppm

ขยายขนาดของผลหลังจากตัดแต่งซ่อผล

การตัดแต่งซ่อผล

เมื่อเห็นซ่อดอกยี่ดอกมา ดอกจะบาน หรือหลังจากตาองุ่นแตกได้ 2-3 สัปดาห์ ควรผลิตตาข้างออกให้หมด เพื่อให้ยอดงุ่นที่แตกออกมาที่มีซ่อดอกยี่ดอกยาวออกไป เมื่อติดผลเล็กๆ ควรผูกเถาติดกับค้างหรือดูความยาวของเถาประมาณ 80-100 เซนติเมตร

การปลิดซ่อดอก

การปลิดซ่อดอก ซ่อผล ควรให้ซ่อดอก ซ่อผล ที่เหลือกระจายอยู่ทั่วๆ ไปในต้น จะทำให้ผลที่คงไว้มีคุณภาพดี แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงราคาขายด้วย การปลิดซ่อดอก ซ่อผล ออกมากๆ แม้คุณภาพผลจะดี แต่ผลผลิตจะลดลงมาก

การตัดแต่งซ่อดอก

หลังจากจัดกิ่งเรียบร้อยแล้ว บางครั้งต้นองุ่นออกดอกมากเกินไป ถ้าปล่อยให้ทั้งหมดจะทำให้ต้นโทรมเร็ว คุณภาพของผลไม่ดี ควรตัดแต่งซ่อที่ติดเป็นผลเล็กๆ แล้ว โดยเลือกซ่อที่เห็นว่าขนาดเล็ก รูปทรงไม่สวย ติดผลไม่สม่ำเสมอ มีแมลงทำลาย

การขยายผล/การตัดแต่งผล

การผลิตผลออกจากซ่อ มักทำ 1-2 ครั้ง เมื่อผลโตพอสมควร ผลงุ่นอ่อนที่ติดออกมาจะไปดองขายได้ วิธีปลิดผลให้ใช้การไกรขนาดเล็กลงเข้าไปตัดที่ซ่อผล อย่ายึดมือเด็ดหรือดึง เพราะจะทำให้ซ่อผลช้ำเสียหายเสียหาย และมีส่วนของเนื้อผลติดอยู่ที่ซ่อ ทำให้โรคเข้าทำลายได้ง่าย

การใช้สารฮอร์โมน

สารฮอร์โมนที่ใช้ในการยืดซ่อผล ขยายขนาดของผล คือ สาร "จีเบอเรลลิน" การใช้ฮอร์โมน มักใช้ 1-2 ครั้ง คือ ครั้งแรกหลังจากดอกบาน 3-7 วัน (ดอกบาน หมายถึง ดอกบาน 8 เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด โดยดอกงุ่นจะบานจากโคนออกไปปลายซ่อ เมื่อเห็นว่าดอกบานไปจนเกือบสุดปลายซ่อ หรือประมาณ 4 ใน 5 ของความยาวซ่อ) ครั้งที่ 2 อาจให้หลังจากครั้งแรก ประมาณ 7 วัน การใช้สารฮอร์โมนนี้ อาจใช้วิธีฉีดพ่นไปที่ซ่อดอก

การห่อผล

หลังจากตัดแต่งผลแล้ว ควรห่อผลเพื่อป้องกันแมลงและนกเข้าทำลาย อีกทั้งทำให้ผลงุ่นผิวสวย ลูกโตกว่าปกติ และป้องกันความเสียหายจากเส้นผมของผู้ปฏิบัติงานไปโดนผลงุ่น

อีกด้วย

การให้น้ำ

ระยะที่ต้นยังเล็ก หรือยังไม่ได้ตัดแต่ง ควรให้น้ำ สูตร 15-0-0 สูตร 15-15-15 สูตร 20-20-20 สูตร 12-24-12 อัตราต้นละ 300-500 กรัม ต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยคอก 10 กิโลกรัม ต่อต้น ระยะที่สอง ให้น้ำเช่นเดียวกับระยะแรก เมื่อดอกบานแล้ว 15 วัน หลังการตัดแต่งกิ่งได้ประมาณ 45 วัน

ระยะที่สาม เมื่องุ่นเริ่มเข้าสี ระยะนี้ควรให้น้ำที่มีโพแทสเซียมสูง เช่น สูตร 13-13-21 สูตร 8-24-24 สูตร 0-52-34 ต้นละ 300-500 กรัม หรือใส่ก้อนเก็บผลประมาณ 15-30 วัน

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ระยะติดผลและผลกำลังพัฒนาไม่ควรขาดน้ำ ระยะก่อนเก็บผลผลิต 1-2 สัปดาห์ ควรงดการให้น้ำ หรือรดน้ำให้น้อยที่สุด เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพดี

การเก็บเกี่ยวผลงุ่น

วิธีดูผลงุ่นที่แก่จัดอาจทำได้หลายอย่าง เช่น การนับอายุ ตั้งแต่ตัดแต่งจนถึงแก่จัดซึ่งแตกต่างกันไป แล้วแต่พันธุ์ โดยการนับอายุมีข้อสังเกต เช่น ผลงุ่นที่ซบสารฮอร์โมนจะสุกเร็วกว่าผลที่ไม่ได้ซบสารฮอร์โมนหลายวัน หรือหน้าแล้งผลจะสุกเร็วกว่าหน้าฝน หรือการเปลี่ยนสีของผลที่แก่จัดจะเปลี่ยนจากสีเขียว และอาจดูจากซ่อผล ถ้าผลแก่จัด ซ่อผลของผลจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีน้ำตาล

การพักตัวของต้นองุ่น

หลังจากที่เก็บผลงุ่นจนหมดแล้ว จะต้องปล่อยให้ต้นองุ่นพักตัวระยะเวลาหนึ่ง ประมาณ 1-2 เดือน เพื่อให้ต้นงุ่นได้สร้างอาหารสะสมไว้ในต้น เพื่อให้ดอกให้ผลในครั้งต่อไป ช่วงที่ต้นงุ่นพักตัวนี้ควรให้น้ำเป็นครั้งคราว ไม้ให้ดินแห้งเกินไป

โรคและแมลงที่สำคัญ

ได้แก่ โรคราน้ำค้าง โรคกิ่งแห้ง โรคแอนแทรคโนส แสลง โรคใบจุด โรคราสนิม โรคราแป้ง โรคลำต้นและรากเน่าจากเห็ด โรคใบไหม้ใบลวก โรคใบขีดคล้ายพัด ส่วนแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน หนอนกระทู้หอม แมลงวันผลไม้ และหนอนเจาะสมอฝ้าย

1. โรคราน้ำค้าง (Doeny mildew) - Plasmopara Viticola

การป้องกันกำจัด บำรุงรักษาต้นให้สมบูรณ์ตัดแต่งให้โปร่ง เฝ้าทำลายเศษซากพืชที่เป็นโรคและการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อราน้ำค้าง เช่น ฟอสเอทิลอะลูมิเนียม (fosetyl AI), เมทาแลคซิล ผสม แมนโคเซบ เน้นระยะฉีดพ่นให้ถี่หลังฝนตก ควรผสมสารจับใบเมื่อใช้ ฉีดพ่นหรือราดทางดินบริเวณโคนต้น ควรใช้ปีละ 2-3 ครั้งเท่านั้น เพื่อป้องกันเชื้อซ้ำ

2. โรคแอนแทรคโนส (Antracnose)

การป้องกันกำจัด ควรทำความสะอาดเผาทำลายเศษซากพืช และฉีดพ่นสารกำจัดเชื้อราตั้งแต่ระยะซ่อดอก ใบอ่อนและใบแก่ ได้แก่ คาร์เบนดาซิม เมทาแลคซิล โดยฉีดพ่นครั้งแรกหลังจากตัดแต่ง และครั้งที่สองเมื่อเริ่มแตกใบอ่อน

3. โรคซ่อแห้ง (Bacterial Blight)

การป้องกันกำจัด ควรเก็บกวาดออกไปทิ้งหรือเผาให้หมด ไม้ให้เป็นที่สะสมโรค ยิ่งปลงปลูกขึ้นและโรคนี้ก็จะยิ่งระบาดได้รวดเร็ว ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัด เช่น คาร์เบนดาซิม และแมนโคเซบ ควรผสมสารจับใบและฉีดพ่นให้ถี่ขึ้นเมื่อมีฝนตกชุก

4. โรคราแป้ง (Powdery mildew)

การป้องกันกำจัด ตัดแต่งกิ่งให้มีอากาศผ่านทรงพุ่ม ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น กำมะถันผง หรือใช้สารชนิดดูดซึม และสารกลุ่มไตรอาโซล ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นป้องกันระยะที่อ่อนแอต่อโรค

